

Punkt i protokollet PR 83/2024 rd

Plenum

Onsdag 11.9.2024 kl. 14.00—19.16

7. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 3 och 21 § i lagen om näringsförbud och 20 § i handelsregisterlagen

Regeringens proposition RP 81/2024 rd

Remissdebatt

Talman Jussi Halla-aho: Ärende 7 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talman konferensen föreslår att ärendet remitteras till ekonomiutskottet.

För debatten reserveras i detta skede högst 30 minuter. Om vi inte inom denna tid hinner gå igenom talarlistan avbryts behandlingen av ärendet och fortsätter efter de övriga ärendena på dagordningen. — Minister Satonen, varsågod.

Debatt

14.51 **Työministeri Arto Satonen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi liiketoimintakieltoalasia siten, että jatkossa tuomioistuimen määrätessä liiketoimintakieltoa voitaisiin kokonaisarviointissa huomioon ottaa myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa henkilölle määrätty kielto harjoittaa liiketoimintaa tai osallistua liiketoimintaan, samoin kuin henkilön syyllistyminen liiketoiminnassa edellä tarkoitettussa valtiossa rikolliseen menettelyyn.

Lisäksi säädettäisiin liiketoimintakieltoa koskevasta tietojenvaihdosta jäsenvaltioiden kesken. Esitys liittyy yhtiöoikeutta koskevaan direktiiviin tehdyn muutoksen täytäntöönpanoon.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi selvennettäväksi kaupparekisterilaisissa Finanssivalvonnan kuulemisesta säädettyä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 1. päivänä tammikuuta 2025.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas, olkaa hyvä.

14.53 **Merja Rasinkangas ps:** Arvoisa puhemies! Liiketoimintakiellon valvonnasta vastaa poliisi, ja päävastuun siitä kantavat yleisesti poliisilaitosten talousrikosyksiköiden nimetyt liiketoimintakieltojen valvojat tai valvontaryhmät poliisin muun henkilökunnan tukiessa valvonnan toteutusta. Päävastuu on siis poliisilla, mutta myös muiden viranomais- tahojen on kiinnitettävä toiminnassaan huomiota liiketoimintakiellon toteutumiseen.

Syyttäjän vaatima ja käräjäoikeuden harkintansa mukaan määräämä liiketoimintakielto on pituudeltaan 3—7 vuotta. Näin ollen vaikka Suomessa uusia liiketoimintakieltoja määrätään vuosittain vain noin 250 kappaletta, voimassa olevia liiketoimintakieltoja on huomattavasti enemmän. Oikeusrekisterikeskus pitää julkista rekisteriä liiketoimintakieltoon

Punkt i protokollet PR 83/2024 rd

määrätyistä, ja kaupparekisteriin tulee merkintä, mikäli joku yrityksen vastuuhenkilö on määrätty liiketoimintakieltoon, sekä kiellon kesto aika. Henkilö ei voi myöskään rekisteröidä Y-tunnusta liiketoimintakiellon voimassaoloaikana. Päätyneet liiketoimintakielto ovat salassa pidettäviä tietoja.

Liiketoimintakiellon määräämisen edellytykset tutkitaan miltei jokaisen talousrikostutkintaan päätyneen rikosasian tutkinnan yhteydessä. Liiketoimintakiellon tarkoitus on estää liiketoiminnassa rikollisesti toimineen tai vakaviin laiminlyönteihin syyllistyneen henkilön jatkaminen yrityksen vastuuhenkilötehtävissä. Usein liiketoimintakieltoon määrätään jo konkurssiin ajautuneen yrityksen vastuuhenkilöitä, jotka on tuomittu esimerkiksi veropetoksista, velallisen epärehellisyydestä, velallisen petoksesta tai kirjanpitorikoksista samassa oikeudenkäynnissä. Ei-rikosperusteisia liiketoimintakieltoja ei juurikaan ole määrätty, vaikka sekin olisi mahdollista nykyinsäädännön mukaan esimerkiksi verottajan tekemän tutkintapyyntö perusteella pelkkien laiminlyöntien perusteella.

Poliisi valvoo Suomessa määrättyjen liiketoimintakieltojen noudattamista Suomessa. Mikäli kyseinen henkilö siirtyy toiseen valtioon harjoittamaan liiketoimintaa eikä toimintaa harjoiteta Suomessa lainkaan, Suomen poliisilla ei ole toimivaltaa puuttua siihen maan rajojen ulkopuolella.

Arvoisa puhemies! Nyt keskustelussa oleva hallituksen esitys liiketoimintakiellon muuttamisesta on tarpeellinen, jotta toisillakin EU- ja Eta-valtioiden alueilla saadaan tarvittaessa tieto henkilön liiketoimintakiellosta ja siihen voidaan tarvittaessa puuttua.

Liiketoimintakiellon rikkomisesta voi seurata sakkoa tai enintään kaksi vuotta vankeutta, ja lisäksi liiketoimintakieltoa voidaan pidentää rikkomisen yhteydessä. Liiketoimintakiellon valvontaa vaikeuttavat yritystoiminnassa nimellisiksi vastuuhenkilöiksi kaupparekisteriin kirjatut henkilöt eli niin sanotut bulvaanit, vaikka liiketoimintakieltoon määrätty toimiikin taustalla organisaatiohenkilönä ja päättäjänä. Ongelmallisia valvottavia ovat myös toiseen EU-valtioon kirjatut yritykset, joilla on liiketoimintaa myös Suomessa. Lainmuutostietojen vaihtaminen EU-maiden kesken on näissäkin tapauksissa tarpeen. Liiketoimintakiellon valvonta on vaikeutunut myös kevytyrittäjyyden myötä ja erilaisten laskutuspalveluyritysten käytön vuoksi.

Poliisin valvontaresurssit pitää turvata, jotta liiketoimintakieltojen valvontaa voidaan riittävässä määrin suorittaa. Liiketoimintakiellon rikkomiset paljastuvat yleensä vain valvonnan myötä ja viranomaisyhteistyössä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

14.56 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! On aivan erinomaista, että tämä eurooppalainen yhteistyö kantaa meille myös hyviä hedelmiä — on sieltä tullut ikäviäkin juttuja meille, elvytyspakettia sun muuta. Tällainen liiketoimintakielto ja sen tarkastelu Suomen rajojen yli myös tuonne Euroopan talousalueelle on erittäin hyvä asia, koska moni yrityshän toimii tietenkin ei pelkästään tässä maassa vaan myös jossakin muussa EU-maassa. Ja toisinpäin sitten ajateltuna: joku eurooppalainen firma, jolla on tällaista toimintaa ollut, ei pääse Suomeen tulemaan sellaisilla ajatuksilla, että täällä voisi tapahtua jotakin ikävää.

Erinomaista työtä, ja hyvä, että tämä asia tulee ajan tasalle ja toivottavasti Euroopan unionissa. Kuten edellisessä puheenvuorossa edustaja Rasinkangas hyvin kuvasi, miten tätä asiaa viedään käytännössä eteenpäin, tällainen uusi lakihan antaa mahdollisuuksia po-

Punkt i protokollet PR 83/2024 rd

liisillekin toimia yhä paremmin ja auttaa siihen, että tällaiset lakeja noudattamattomat liiketoiminnat saadaan karsittua pois eikä kansalaisille aiheudu vahinkoa.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till ekonomiutskottet.